

впливаючи на неї за допомогою створення ефективної системи забезпечення демографічної безпеки; вдосконалення методів, інструментів і функцій управління, що реалізуються в рамках інститутів демографічної безпеки, які мають вплив на суб'єкти для забезпечення їх сталого функціонування.

Список використаних джерел:

1. 50 мільйонів україно-китайців, або про особливості демографічного популізму українських політиків[Електронний ресурс]// Дзеркало тижня. - №51 (779) 26 грудня — 14 січня 2010.- Режим доступу: <http://www.dt.ua/3000/3050/68172/>
2. Дзьобань О. П. Національна безпека в умовах соціальних трансформацій (Методологія дослідження та забезпечення): Монографія/О.П.Дзьобань. - Х.: Константа, 2006. – 438 с.
3. Закон України Про основи національної безпеки України / Відомості Верховної Ради (ВВР), 2003.- N 39.- ст.351
4. Общая теория управления: Курс лекций /Авт. кол. Г.В. Атаманчук и др.-М.:РАУ, 1994.- 300 с.
5. Пастернак-Таранушенко Г.А. Історія виникнення та розвитку науки про економічну безпеку держави/ Г.А. Пастернак-Таранушенко // Актуальні проблеми економіки. – 2002. - №4. - С.2-8.
6. Римашевская Н.М. Человеческий потенциал и угрозы национальной безопасности/ Н.М. Римашевская// Власть. -2000.-№ 10.-С. 37-45.
7. Семенютіна Т.В. Економічні ризики, небезпеки, загрози: сутність та взаємозв'язок / Т.В. Семенютіна // Економічний простір, 2012. - №68.- С.106- 113.
8. Урсул А.Д. Феномен безопасности в синергетическом ракурсе /А.Д.Урсул, Т.А.Урсул// научно-образоват. изд. Социально-гуманитарные знания. — 2008. - № 4. – С. 222-238.

Чакалов Р.К., магістрант,

Бієвець А.В. аспірант

кафедри менеджменту та економічної безпеки,

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ОСНОВИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

У процесі діяльності особистості, суспільства та держави складаються різноманітні відносини між інститутами, регулювання яких здійснюється нормами різних галузей права. Наприклад, банківська діяльність, страхування, інвестиційна діяльність частково регулюється фінансовим і частково цивільним правом. Комплексне правове регулювання різних сфер діяльності особистості, суспільства та держави викликає появу правових колізій.

В даний час зростає науковий інтерес до забезпечення безпеки різних об'єктів. У зв'язку з цим актуальним є питання, нормами якої галузі права має регулюватися забезпечення фінансової безпеки держави, дослідження якого розпочато у працях таких вітчизняних дослідників, як Вовченко Р. С.[1], Жабинець О. Й. [2], Денисюк О. В. [3], Загарій В. П. [4], Денисюк О. В. [5].

Забезпечення фінансової безпеки держави регулюється публічними галузями права. Публічний характер забезпечення фінансової безпеки держави обумовлений тим, що фінансова безпека держави передбачає під собою стан захищеності фінансових ресурсів держави. Забезпечення фінансової безпеки держави регулюється нормами конституційного, адміністративного та

фінансового права. Конституційне право регулює процеси, що відбуваються в державі. Вряді випадків складно визначити, якими нормами адміністративно-правовими або фінансово-правовими, повинні регулюватися певні процеси. До подібних процесів належить забезпечення фінансової безпеки держави.

В цілому забезпечення безпеки держави можна віднести до предмета правового регулювання адміністративного права. У той же час видається цілком припустимим включення забезпечення фінансової безпеки держави до предмету фінансового права. Процес формування, розподілу та використання централізованих та децентралізованих грошових фондів підлягає фінансовому контролю. Здійснення фінансового контролю регулюється нормами фінансового права.

З метою вдосконалення існуючого теоретико-методологічного апарату фінансової безпеки слід надати таке нормативне визначення: фінансова безпека являє собою такий стан захищеності фінансових централізованих та децентралізованих фондів держави, фінансових ринків, при якому забезпечується готовність фінансової системи держави до своєчасного і повного фінансового забезпечення всіх економічних потреб в розмірах, достатніх для підтримки необхідного рівня національної безпеки країни.

Правова модель механізму забезпечення національних інтересів у фінансовій сфері повинна ґрунтуватися незбалансованості правового забезпечення інтересів суб'єктів фінансових правовідносин, суспільства і держави. За таким же принципом має здійснюватися діяльність органів фінансового контролю. Разом із тим, за допомогою фінансового контролю реалізується важлива задача забезпечення фінансової безпеки – діяльність по виявленню і попередженню внутрішніх і зовнішніх загроз фінансовій безпеці. З урахуванням ризиків у фінансовій сфері слід окреслити основні напрямки цієї діяльності.

По-перше, це безперервний моніторинг фінансово-економічного стану держави, виявлення реальних і потенційних загроз фінансовій безпеці, аналіз ризиків у фінансовій сфері, розробка комплексних державних заходів по нейтралізації ризиків і загроз в сфері фінансів.

По-друге, реалізація вищевказаних заходів за допомогою органів державного фінансового контролю з метою підтримки стабільності фінансової сфери, нормального функціонування фінансових інститутів і запобігання виникненню загроз фінансовій безпеці.

По-третє, експертиза нормативно-іненормативно-правових актів державних органів, глибокий аналіз неефективного використання бюджетних коштів, недоотримання в бюджет податкових та неподаткових доходів із позиції фінансової безпеки.

Таким чином, приходимо до висновку, що забезпечення фінансової безпеки держави регулюється публічними галузями права, оскільки в даному процесі бере участь держава.

Список використаних джерел:

1. Вовченко Р. С. Стан правового регулювання фінансової безпеки банківського сектору економіки України / Р. С. Вовченко // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2013. – № 3. – С. 175–180.
2. Жабинець О. Й. Вплив інструментів державного регулювання на фінансово-економічну безпеку страхового ринку України в сучасних економічних умовах / О. Й. Жабинець // Проблеми економіки. – 2015. – № 2. – С. 57-63.
3. Денисюк О. В. Зростання ролі державного регулювання фінансового сектора в системі забезпечення економічної безпеки України / О. В. Денисюк // Інвестиції: практика та досвід. – 2015. – № 20. – С. 157-160.
4. Загарій В. П. Оптимізація державного регулювання грошово-кредитної сфери в процесі забезпечення фінансової безпеки України [Електронний ресурс] / В. П. Загарій. // Ефективна економіка. – 2014. – № 2. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2014_2_69.
5. Денисюк О. В. Механізми державного регулювання банківської сфери в інтересах забезпечення фінансової безпеки / О. В. Денисюк // Актуальні проблеми державного управління. – 2015. – № 2. – С. 58-62.

Черевко О. В., д.е.н., професор,
професор кафедри менеджменту та економічної безпеки,
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ТЕНДЕНЦІЇ СТАНУ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Минуле десятиріччя з позиції розвитку тіньової економіки в Україні – з 2007 по 2017 роки, є досить цікавим для аналізу у ретроспективі. Так, 2007 рік був останнім стабільним роком перед світовою фінансовою кризою, а нині, у 2017 році, вітчизняна економіка врешті починає поступово відроджуватись після політичної та економічної кризи 2014-2015 років.

За оцінками Мінекономіки, у 2007 році рівень тіньової економіки становив 28,8% від офіційного ВВП, у 2008 році – відбулось його збільшення на 2,3% до 31,1%. Різні методи оцінювання рівня тіньової економіки зазвичай демонструють різні дані, що є свідченням їх недосконалості та вад, які потребують корекції для отримання достовірної та релевантної інформації. На прикладі 2008 року цей факт досить легко помітити. Так, за офіційно оголошеного рівня тіньової економіки у розмірі 31,1%, збільшення обсягів тіньової економіки показали: монетарний метод – на 12% до 38%; метод «витрати населення – роздрібний товарооборот» – на 3% до 38%; метод збитковості підприємств (середньозважений рівень) – на 2% до 29%. У той період для вітчизняної економіки були характерними: погіршення всіх складників індексу споживчих настроїв, доволі висока купівельна спроможність населення, девальвація гривні та прискорення інфляційних процесів. Основною причиною повернення споживачів донеформальних ринків стало те, що товари на них продавались і продовжують продаватись зацінами, нижчими ніж у торговельній мережі. Крім того, факторами тінізації були: зростання недовіри до стійкості вітчизняної банківської системи в умовах, коли банкрутували великі іноземні банки, тазважаючи на значні обсяги заборгованості вітчизняних банків перед іноземними кредиторами; прояви нестабільності на валютному сегменті ринку. Варто підкреслити, що ці тенденції є характерними і для сучасної економіки України, та особливо загострились у 2014 році.